

Volume III (2017)

Stobaios, *Anthologium* IV. 23. 61; 28. 19; 25. 50

Στοβαῖος, *Ἀνθολόγιον* IV. 23. 61; 28. 19; 25. 50

Çeviren: Büşra KARABULUT

*Libri: Kitap Tanıtımı, Eleştiri ve Çeviri Dergisi'*nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Volume III: Ocak-Aralık 2017) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni: Stobaios, *Anthologium* IV. 23. 61; 28. 19; 25. 50, Çev. B. Karabulut, *Libri* III (2017) 569-579. DOI: 10.20480/lbr.2017047

Geliş Tarihi: 12.10.2017 | Kabul Tarihi: 15.12.2017
Elektronik Yayın Tarihi: 29.12.2017

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

Giriş

Antikçağ boyunca kadınlar genellikle düşüncelerini yazıya dökmek için erkeklerin sahip oldukları olanaklara ve belirli bir vakte sahip değillerdi. Kadın yazar ve filozoflara ilişkin bilgiler genellikle başkalarının raporlarına, kadınların yazmış olduğu metinlerden yapılan alıntılara veya onlara ilişkin anlatımlarına dayanır. Bunların bilincinde olarak burada Pythagoras'ın felsefesini takip eden ilk kadın filozofların, Pythagorasçı öğretileri kendi dönemlerinde kendi tarzlarıyla birleştirerek ortaya koydukları ve etik amaçlar taşıyan metinlerinin çevirileri sunulmaktadır. Metinlerin içerikleri genel gözlemler içeren ve sık sık ortaya çıkan ya da uzun uzadıya tartışılmış ahlak, erdem, din ve günlük yaşantıların sorunlarını kapsar.

Pythagorasçı kadınların metinlerinin pek çoğunu, MS V. yüzyılda yaşamış olan Stobaios'un çok sayıda konu başlığı altında ilgili konu hakkında yazmış kişilerin görüşlerini derlediği '*Anthologium*' eserinde bulmak mümkündür. Stobaios bu derlemeleri ek bir açıklama yapmadan, sadece alıntının kime ait olduğunu belirterek vermektedir. Bu çevirideki metinler Stobaios'un söz konusu eserinin C. Wachsmuth ve O. Hense¹ tarafından yayınlanmış edisyonundan alınmıştır.

¹ C. Wachsmuth – O. Hense (eds.), *Ioannis Stobaei Anthologium*. Berlin 1884-1912.

Stobaios, *Anthologium*, IV. 23. 61: Φιντύος τᾶς Καλλικράτεος θυγατρὸς
Πυθαγορείας ἐκ τοῦ Περί γυναικὸς σωφροσύνας.

Τὸ μὲν ὅλον ἀγαθὸν δεῖ ἡμεῖς καὶ κοσμίαν· ἄνευ γὰρ ἀρετᾶς οὐδέποκα γένοιτό τις τοιαῦτα. ἐκάστα γὰρ ἀρετὰ περὶ ἕκαστον γινομένη τὸ αὐτὰς δεκτικὸν ἀποδίδωσι σπουδαῖον· ἂ μὲν τῶν ὀπτίλων τὼς ὀπτίως, ἂ δὲ τᾶς ἀκοᾶς τὰν ἀκοάν, καὶ ἂ μὲν ἵππῳ τὸν ἵππον, ἂ δ' ἄνδρὸς τὸν ἄνδρα· οὕτω δὲ καὶ <ἂ> γυναικὸς τὰν γυναικα. γυναικὸς δὲ μάλιστα ἀρετὰ σωφροσύνα· διὰ γὰρ ταύτας τὸν ἴδιον ἄνδρα καὶ τιμῆν καὶ ἀγαπῆν δυνασεῖται. πολλοὶ μὲν ἴσως δοξάζοντι ὅτι οὐκ εὐάρμοστον γυναικὶ φιλοσοφεῖν, ὡσπερ οὐδ' ἵππεύειν οὐδὲ δαμαγορεῖν· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν τινα νομίζω ἄνδρὸς ἡμεῖς ἴδια, τὰ δὲ γυναικὸς, τὰ δὲ κοινὰ ἄνδρὸς καὶ γυναικὸς, τὰ δὲ μᾶλλον ἄνδρὸς ἢ γυναικὸς, τὰ δὲ μᾶλλον γυναικὸς ἢ ἄνδρὸς, ἴδια μὲν ἄνδρὸς τὸ στραταγὲν καὶ πολιτεύεσθαι καὶ δαμαγορεῖν, ἴδια δὲ γυναικὸς τὸ οἰκουρεῖν καὶ ἔνδον μένειν καὶ ἐκδέχεσθαι καὶ θεραπεύειν τὸν ἄνδρα. κοινὰ δὲ φαμί ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύναν καὶ φρόνασιν· καὶ γὰρ τὰς τῷ σώματος ἀρετὰς ἔχεν πρέπον καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ τὰς ψυχᾶς ὁμοίως· καὶ ὡς ὑγιαίνειν τῷ σώματι ἀμφοτέροις ὠφέλιμον, οὕτως ὑγιαίνειν τῇ ψυχᾷ· σώματος δὲ ἡμεῖς ἀρετὰς ὑγείαν ἰσχὺν εὐαίσθη σίαν κάλλος. τὰ δὲ μᾶλλον ἀνδρὶ καὶ ἀσκέν καὶ ἔχεν οἰκεῖόν ἐντι, τὰ δὲ μᾶλλον γυναικὶ· ἀνδρότατα μὲν γὰρ καὶ φρόνασιν μᾶλλον ἀνδρὶ καὶ διὰ τὰν ἕξιν τοῦ σώματος καὶ διὰ τὰν δύναμιν τὰς ψυχᾶς, σωφροσύναν δὲ γυναικὶ. διὸ δεῖ περὶ σωφροσύνας παιδευομένην γνωρίζειν, ἐκ πόσων τινῶν καὶ ποίων τοῦτο τὰγαθὸν τῇ γυναικὶ παραγίνεται. φαμί δὴ ἐκ πέντε τούτων· πρᾶτον μὲν ἐκ τᾶς περὶ τὰν εὐνὰν ὀσιότατός τε καὶ εὐσεβείας· δεῦτερον δὲ ἐκ τῷ κόσμῳ τῷ περὶ τὸ σῶμα·

Stobaios, *Anthologium*, IV. 23. 61: Kallikrates'in Kızı Pythagorasçı Phintys'in
Kadının İffetini Hakkındaki Metninden

Çeviren Büşra KARABULUT*

[Bir kadının] tamamen namuslu ve düzgün olması gerekir; çünkü kimse erdem olmaksızın asla böyle biri olamaz. Zira her bir farklı şeye ilişkin her türlü farklı şekilde olan erdem, kişinin (kadının) kendinde olan yeteneğini mükemmel olarak sergiler. Gözlerle ilişkin erdem gözlerle, işitmeye ilişkin erdem duymaya, ata ilişkin erdem ata, erkeğe ilişkin erdem erkeğe; bu şekilde kadına ilişkin olan erdem de kadına. Kadının ise en büyük erdemi iffettir. Zira kendi eşinin (ona) değer vermesi ve onu sevmesi ancak bunun sayesinde mümkündür. Nasıl ki pek çokları kadının ne ata binmesinin ne de kamu önünde konuşma yapmasının uygun olmadığını düşündükleri gibi, aynı şekilde felsefeyle uğraşmanın da kadın için uygun olmadığını düşünecektir. Ben ise bazı şeylerin erkeğe özgü, bazı şeylerin kadına özgü, bazı şeylerin ise kadın ve erkekte müşterek, bazılarının kadından çok erkeğe, bazılarının da erkekten çok kadına uygun olduğunu düşünüyorum. Komutanlık yapmak, kamu hizmetleri görmek ve kamu önünde konuşma yapmak erkeğe; evi işlerini gözetmek, evinin içinde beklemek, eşini karşılamak ve ona hizmet etmek kadına özgüdür. Cesaret, adalet ve düşünmenin müşterek olduğunu söyleyebilirim. Bedenin ve de ruhun erdemine sahip olmanın kadına da erkeğe de aynı şekilde yararlı olduğunu düşünüyorum. Bedence sağlıklı olmak kadar ruhsal yönden de sağlıklı olmak her iki taraf için de elzemdir. Bunlarla birlikte bedenin erdemleri sağlık, güç, çabuk algılama ve güzelliştir. Bazı şeylere sahip olmak ve uygulamak erkeğe, bazı şeylere sahip olmak ve uygulamak ise daha çok kadına uygun düşer. Zira bedeninin yaratılışı ve ruhunun gücünden ötürü cesaret ve düşünme daha çok erkeğe, iffet ise yalnızca kadına özgüdür. Böylece iffet konusunda eğitilmiş bir kadının, kadına bu iyiliği katan şeylerin sayısını ve niteliğini anlaması ve bilmesi gerekir. Bunların beşinden bahsedeyim; birincisi evlilik döşegi boyunca olan dindarca bir sadakat ve saygınlık; ikincisi vücuduna

* MA., Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Antalya.
busraakrbllt@gmail.com

τρίτον <δ' > ἐκ τῶν ἐξόδων τῶν ἐκ τὰς ἰδίας οἰκίας· τέταρτον δ' ἐκ τῶ μὴ χρέεσθαι τοῖς ὀργιασμοῖς καὶ ματρωασμοῖς· πέμπτον δ' ἐν τῇ θυσίᾳ τῇ πρὸς τὸ θεῖον εὐλαβία ἦμεν καὶ μετρίαν· τούτων δὲ μέγιστον αἴτιον καὶ συνεκτικώτατον τὰς σωφροσύνας τὸ περὶ τὰν εὐνὰν ἦμεν ἀδιάφθορον καὶ ἄμικτον θυραῖω ἀνδρὸς· πρῶτον μὲν γὰρ εἰς τοῦτο παρανομοῦσα ἀδικεῖ γενεθλίους θεοὺς, οἴκῳ καὶ συγγενεῖα οὐ γνασίους ἐπικούρους ἀλλὰ νόθους παρεχομένα· ἀδικεῖ δὲ τοὺς φύσει θεοὺς, οὐσπερ ἐπομόσασα μετὰ τῶν αὐτῶν πατέρων τε καὶ συγγενῶν συνελεύσεσθαι ἐπὶ κοι νωνία βίῳ καὶ τέκνων γενέσει τῇ κατὰ νόμον· ἀδικεῖ δὲ καὶ τὰν αὐτῶν πατρίδα, μὴ ἐμμένουσα τοῖς ἐνδιατεταγμένοις, ἔπειτα ἐπὶ τούτοις ἀμβλακίσκεν, ἐφ' οἷς τὸ μέγιστον τῶν προστίμων ὥρισται θάνατος διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ἀδικήματος, ἔκθεσμον καὶ ἀσυγγνωμονέστατον εἶμεν ἀδονᾶς ἔνεκεν ἀμαρτάνεν καὶ ὑβρίζειν· ὑβριος δὲ πάσας πέρασ ὀλεθρος.

IV. 23. 61a:

Κάκεινο δὲ χρή διαλογίζεσθαι, ὡς οὐδὲν καθάρσιον εὐρήσει τὰς ἀμπλακίας ταύτας ἄκος, ὥστε ὡς ἱερὰ θεῶν καὶ βιωμῶς ποτερχομέναν εἶμεν ἀγνὰν καὶ θεοφιλάταν· ἐπὶ γὰρ ταῦτα τῇ ἀδικίᾳ μάλιστα καὶ τὸ δαιμόνιον ἀσυγγνωμόνητον γίνεταί· κάλλιστος δὲ κόσμος γυναικὸς ἐλευθέρως πρῶτόν τε κῦδος τὸ διὰ τῶν αὐτῶν τέκνων ἐπιμαρτύρασθαι τὴν σωφροσύναν τὴν ποτὶ τὸν ἄνδρα, αἶκα τὸν τύπον τὰς ὁμοιότατος ἐπιφέρωντι τῷ κατασπεύραντος αὐτὰ πατρός, καὶ περὶ μὲν εὐνᾶς οὕτως ἔχει· περὶ δὲ τοῦ κόσμου τοῦ περὶ τὸ σῶμα δοκεῖ μοι οὕτως· δεῖ λευχεύματα εἶναι καὶ ἀπλοικὰν καὶ ἀπερίσσευτον· ἐσσεῖται δὲ τοῦτο, αἶκα μὴ διαφανέεσσι μηδὲ διαποικίλοις μηδὲ ἀπὸ βόμβυκος ὑφασμένοις χρᾶται τοῖς περὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ μετρίοις καὶ λευκοχρωμάτοις· οὕτω γὰρ τὸ μᾶλλον κοσμεῖσθαι καὶ τρυφῆν καὶ καλλωπισμὸν φεύξεται, καὶ ζᾶλον οὐκ ἐμποιήσει μοχθηρὸν ταῖς ἄλλαις· χρυσὸν δὲ καὶ σμάραγδον ἀπλῶς μὴ περιτίθεσθαι· καὶ γὰρ πολυχρήματον καὶ ὑπεραφανίαν ἐμφαῖνον ποττὰς δαμοτικάς· δεῖ δὲ τὴν εὐνομουμένην πόλιν, ὅταν αὐτὰν δι' ὅλας τεταγμένην, συμπαθεῖα τε καὶ ὁμοιόνομον εἶμεν, ἀπερύκεν δὲ καὶ δαμιοεργῶς ἐκ τὰς πόλιος τὼς ἐργαζομένως τὰ τοιαῦτα· χρώματι δὲ φαιδρύνεσθαι τὴν ποτῶπα μὴ ἐπακτῶ καὶ ἄλλοτρίῳ, τῷ δ' οἰκίῳ τῷ σώματος δι' αὐτῷ τῷ ὕδατος ἀπολουοέμεναν, κοσμεν δὲ μᾶλλον αὐτὰν αἰσχύνει· καὶ γὰρ τὸν συμβιῶντα καὶ αὐτὰν ἔντιμον παρέξεται· τὰς δὲ ἐξόδους ἐκ τὰς οἰκίας ποιεῖσθαι τὰς γυναικας τὰς δαμοτελέας θηπολούσας τῷ ἀρχαγέτᾳ θεῷ τὰς πόλιος ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῷ ἀνδρὸς καὶ τῷ παντὸς οἴκῳ·

yönelik süslenme; üçüncüsü evinden dışarda olduğu zamanki tavırları; dördüncüsü Dionysos ve Kybele'nin esrime ayınlarına ilgi göstermemek; beşinci ise tanrıya sunusunda mütevazı ve ölçülü olmak. Bunların arasında evlilik döşegiyle bağlantılı olarak iffetin en önemli ve en temel kaynak olanı, namusu lekelenmemiş ve kapısının dışındaki başka bir erkekle ilişkiye girmemiş olmaktır. Nitekim kadın bu günahı işlerse, ailesine ve akrabalarına yasal bir çocuktan ziyade gayrimeşru çocuklar doğuracağı için ilkin evinin tanrılarına haksızlık etmiş olur. Yasalar uyarınca müşterek bir yaşam ve çocuklar doğurmak için kendi ataları ve akrabaları ile birlikte kocasıyla hayatlarını birleştirmek adına huzurlarında yemin ettiği doğa tanrılarına da haksızlık etmiş olur. Son olarak da kendisiyle ilgili düzenlemelere bağlı kalmadığı için kendi vatana karşı haksızlık yapmış olur. Dahası ölçütündeki aşırılık nedeniyle haklarında cezaların en büyüğü olan ölüm cezasının verildiği suçları işlemiş olur. Zevk uğruna günah işleyip kibirlenmek yasaya aykırı ve affedilmez bir cürümdür. Her kibrinin sonu onun yıkımıdır.

IV. 23. 61α:

Ayrıca da bunu hesaba katmak gerekir ki, tanrıların tapınaklarını ve altarlarını ziyaret eden biri kadar lekesiz ve tanrının sevgili bir kulu olabilecek şekilde bu günahlardan arınmanın hiçbir çaresini bulamaz. Tanrısal irade özellikle bu suça merhamet göstermez. Özgür bir kadının en güzel süsü ve birincil şanı, eğer onları dölleyen babalarına benzerlik damgası taşırlarsa, çocukları üzerinden kocası nezdindeki iffetini kanıtlamaktır. Evlilik hakkında durum böyledir. Vücuduna ilişkin edebi hakkında ise şu şekilde düşünüyorum: Kadının beyaz giysili, hem sade hem de abartısız olması gerekir. Bu durum şeffaf, rengârenk ve vücudunu ipekten dokunmuş kumaşla değil, tam aksine sade ve beyaz renk kumaşla örterse söz konusu olacaktır. Böylelikle daha fazla süslenmekten, lüksten ve gösterişten sakınmış olacaktır, ayrıca diğer kadınlar üzerinde arsız bir haset yaratmamış olur. Altın ve zümrüdü kesinlikle takmamalıdır. Çünkü zenginlik ve gösteriş avam kadınları gösterir. Genel olarak toplumun çıkarı için düzenlenmiş olan, iyi yasalarca yönetilen bir kentin duygu ve hukuk birliği içinde olması gerekir ve bu tür şeyleri üreten zanaatkarların dahi kentten uzaklaştırılması gerekir. Cildi ise ithal ve doğal olmayan kremlerle parlatmamak gerekir, sadece suyla yıkayarak vücudun kendi doğallığıyla bırakmak, kendisini aşırı derece süslemekten ise utanması gerekir. Zira bunları yaparak birlikte yaşadığı eşinin ve kendisinin itibarını sağlayacaktır. Kadınlar evden kendisi, erkeği ve tüm ev ahalisi adına kentin baş tanrısına adaklarını sunmak amacıyla çıkmalıdır.

ἔπειτα μήτε ὄρφνας ἀνισταμένας μήτε ἐσπέρας ἀλλὰ πλαθούσας ἀγορᾶς καταφανέα γινομένας τὰν ἔξοδον ποιῆσθαι θεωρίας ἔνεκά τινος ἢ ἀγορασμῶ οἰκῆω μετὰ θεραπαίνας μιᾶς ἢ καττὸ πλείστον δύο εὐκόσμως χειραγωγουμένας. τὰς δὲ θυσίας λιτὰς παρ ἰστάμεν τοῖς θεοῖς καὶ καττὰν δύναμιν, ὀργιασμῶν δὲ καὶ ματρφασμῶν τῶν κατ' οἶκον ἀπέχεσθαι. καὶ γὰρ ὁ κοινὸς νόμος ἀπερύκει τὰς πόλιος ταῦ<τα> τὰς γυναικᾶς ἐπιτελέν, καὶ ἄλλως καὶ ὅτι μέθας καὶ ἐκστάσιος ψυχᾶς ἐπάγοντι ταὶ θρησκευσίαι αὐταί· τὰν δ' οἰκοδέσποιναν καὶ προκαθεζομένην οἴκῳ δεῖ σῶφρονα καὶ ἀνέπαφον ποτὶ πάντα ἤμεν.

Stobaios, *Anthologium*, IV. 28. 19:

Περικτιόνης Πυθαγορείας ἐκ τοῦ Περί γυναικὸς ἀρμονίας.

Τὴν ἀρμονίην γυναικᾶ νώσασθαι δεῖ φρονήσιός τε καὶ σωφροσύνης πλείην· κάρτα γὰρ ψυχὴν πεπνῦσθαι δεῖ εἰς ἀρετὴν, ὥστ' ἔσται καὶ δικαίη καὶ ἀνδρηίη καὶ φρονέουσα καὶ αὐταρκεῖη καλλυνομένη καὶ κενὴν δόξην μισέουσα. ἐκ τούτων γὰρ ἔργματα καλὰ γίνεται γυναικὶ ἐς αὐτὴν τε καὶ ἄνδρα· καὶ τέκεα καὶ οἶκον· πολλάκις δὲ καὶ πόλει, εἴ γε πόλιος ἢ ἔθνεα ἢ τοίη γε κρατύνοι, ὡς ἐπὶ βασιλείης ὀρέομεν. κρατέουσα ὦν ἐπιθυμίας καὶ θυμοῦ, ὁσίη καὶ ἀρμονίη γίγνεται· ὥστε οὐδὲ ἔρωτες αὐτὴν ἄνομοι διώξουσιν, ἀλλ' ἐς ἄνδρα τε καὶ τέκεα καὶ τὸν οἶκον ζύμπαντα φιλήν ἔξει. ὀκόσαι γὰρ ἐράστρια τελέθουσιν ἀλλοτρίων λεχέων, αὐταὶ δὲ πολέμια γίγνονται πάντων τῶν ἐν τῇ οἰκίῃ ἐλευθέρων τε καὶ οἰκετέων· καὶ συντιθῆ ψύθη καὶ δόλους ἀνδρὶ καὶ ψεύδεα κατὰ πάντων μυθίζεται πρὸς τοῦτον, ἵνα μούνη δοκῆ διαφέρειν εὐνοίῃ καὶ τῆς οἰκίης κρατῆ ἀργίην φιλέουσα. ἐκ τούτων γὰρ φθορὴ γίγνεται συμπάντων ὀκόσα αὐτῆ τε καὶ τῷ ἀνδρὶ ζυνά ἐστι. καὶ ταῦτα μὲν ἄχρι τῶνδε λελέχθω. σκῆνος δὲ ἄγειν χρὴ πρὸς μέτρα φύσιος τροφῆς τε πέρι καὶ ἱματίων καὶ λουτρῶν καὶ ἀλειψίων καὶ τριχῶν θέσιος καὶ τῶν ὀκόσα ἐς κόσμον ἐστὶ χρυσοῦ καὶ λίθων. ὀκόσαι γὰρ πολυτελέα πάντα ἐσθίουσι καὶ πίνουσι καὶ ἀμπέχονται καὶ φορέουσι τὰ φορέουσι γυναῖκες, ἐς ἀμαρτίην ἔτοιμα κακίης συμπάσης ἔς τε λέχεα καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἀδικοπρηγέες. λιμὸν ὦν καὶ δίψαν ἐξακέεσθαι δεῖ μούνον, κῆν ἐκ τῶν εὐτελέων ἔη, καὶ ῥίγος, κῆν νάκος κῆν σισύρη. βρωτῆρας δὲ εἶναι τῶν τηλόθεν ἢ τῶν πολλοῦ πωλεομένων ἢ τῶν ἐνδόξων κακίη οὐχὶ μικρὰ πέφαται· ἡμφι ἄσθαι <δ' > εἴματα ἀπεικότα λίην καὶ ποικίλα ἀπὸ θαλασσίας βάσιος τοῦ κόχλου ἢ ἄλλης χροῆς πολυτελέος μωρὴ πολλή.

Bundan başka ise şenlikleri izleme veya evine bir şey satın almak üzere evlerinden karanlık çökünce veya akşamleyin değil, gündüzleyin agoranın dolu olduğu sıralarda, edepli bir veya en fazla iki kadın hizmetçinin refakatinde ayrılması gerekir. Tanrılara kurbanlarını sade ve imkânı dâhilinde sunmalıdır. Buna karşın evde düzenlenen Bakkhus âlemleri ve Kybele ayinlerinden uzak durması gerekir. Nitekim bu ayinler aksi takdirde sarhoşluk ve esrimeyi de beraberinde getirdiklerinden, oysa evin hanımı ve ev işlerinin sorumlusu olarak kadınların her şeye karşı akli başında ve salim olmaları gerektiğinden kentin genel yasaları da bunları düzenlemeyi kadınlara yasaklamaktadır.

Stobaios, Anthologium, IV. 28. 19:

Pythagorasçı Periktione'nin Kadının Düzeni Hakkındaki Metninden

Düzgün bir kadını düşünce ve nefesine hâkimiyetle dolu biri olarak düşünmek gerekir. Zira onun ruhu iffet konusunda öylesine çok akli başında olmalıdır ki boş sanıdan nefret edecek, bu sayede mert, düşünceli ve kendine yeterlilikle güzelleşmiş olacaktır. Bu özelliklerden olan bir kadın için kendisine, eşine, çocuklarına ve evine karşı güzel edimler ortaya çıkar, hatta krallıklar üzerine bahsederken gördüğümüz gibi eğer bu özelliklere sahip bir kadın kentleri ve halkları yönetecek olursa, çoğu kez kent için bile böyle olur. Öyleyse arzusu-na ve ihtirasına hâkim olduğu zaman dindar ve düzgün bir kadın olur. Böylece hiçbir zaman evlilik dışı aşklar onu zapt etmeyecek, tersine o eşine, çocuklarına ve evine karşı tam bir sevgi besleyecektir. Zira evlilik dışında ilişkilerin âşıkları olan kadınlar evdeki tüm özgür bireylere ve kölelere düşman olurlar. Böyle bir kadın eşine sahtelikler ve hileler tertipler, ayrıca tembellikten haz etmesine rağmen iyi niyeti ile herkesten üstün gözükme ve evine hâkim olmak için herkes aleyhinde eşine karşı yalanlar söyler. Zira tüm bu eylemlerin sonucunda hem kendisi hem de eşi için müşterek bir yıkım oluşur. Bu hususlar bu (ayrıntılılarına) kadar anlatılmalı.

Vücudu besleme, kıyafetler, yıkanma, kremler, saç stili ve altından olduğu kadar taşlardan yapılma süsler hakkında doğanın ölçüsüne uygun hale getirmek gerekir. Zira son derece masraflı her şeyi yiyip içen, kadınların her daim düşkün oldukları şeyleri giyip kuşanan kadınlar, günah adına yatağından diğer kusurlu davranışlara kadar her türlü kötülüğe hazır olurlar. Düzenli bir kadının sadece susuzluğunu ve açlığını, şayet alt tabakadan geliyorsa keçi derisi ve tiftik giyerek üşmesini gidermesi gerekir. Uzak ülkelerden gelen ya da pahalıya satılan veya ün salmış ürünlerin tüketicisi olmak azımsanmayacak bir kötülük olarak damgalanır. Abartılı bir modele sahip, bir tür kabukludan elde edilen deniz boyasıyla (mor) ya da başka renklerle boyanmış giysiler giymek büyük bir budalalıktır.

σκήνος γὰρ ἐθέλει μὴ ῥιγέειν μηδὲ γυμνὸν εἶναι χάριν εὐπρεπείης, ἄλλου δ' οὐδενὸς χρήζει. δόξα δὲ ἀνθρώπων μετὰ ἀμαθίης ἐς τὰ κενεὰ τε καὶ περισσὰ ἴεται. ὥστ' οὔτε χρυσὸν ἀμφιθήσεται ἢ λίθον Ἰνδικὸν ἢ χώρης ἐόντα ἄλλης, οὐδὲ πλέξεται πολυτεχνίησι τρίχας, οὐδ' ἀλείφεται Ἀραβίης ὀσμῆς ἐμπνέοντα, οὐδὲ χρίσεται πρόσωπον λευκαίνουσα ἢ ἐρυθραὶ νουσα τοῦτο ἢ μελαίνουσα ὀφρύδας τε καὶ ὀφθαλμούς καὶ τὴν πολιὴν τρίχα βαφαῖσι τεχνεωμένη, οὐδὲ λούσεται θαμινά. ἢ γὰρ ταῦτα ζητέουσα θηητήρα ζητεῖ ἀκρασίας γυναικίης. κάλλος γὰρ τὸ ἐκ φρονήσιος, οὐκὶ δὲ τὸ ἐκ τούτων, ἀνδάνει ταῖς γινομέναισιν εὖ. ἀναγκαῖα δὲ μὴ ἡγεέσθω εὐγενήην καὶ πλοῦτον καὶ μεγάλης πόλιος πάντως γενέσθαι καὶ δόξαν καὶ φιλίην ἐνδόξων καὶ βασιλιῶν ἀνδρῶν. ἦν μὲν γὰρ ἔη, οὐ λυπέει· ἦν δὲ μὴ ἔη, ἐπιζητέειν οὐ ποιεεί· τούτων γὰρ δίχα φρονίμη γυνὴ ζῆν οὐ κωλύεται. κῆν ἔη δὲ ταῦτα ἄπερ λελάχεται, τὰ μεγάλα καὶ θαυμαζόμενα μὴ ποτε διζέσθω ψυχῇ, ἀλλὰ καὶ ἄπωθεν αὐτῶν βαδιζέτω· βλάπτει γὰρ μᾶλλον ἐς ἀτυχήν ἔλκοντα ἢ ὠφελεί. τούτοισι γὰρ ἐπιβουλή τε καὶ φθόνος καὶ βασκανίη προσκέεται, ὥστε ἐν ἀταραξίῃ οὐκ ἂν γένοιτο ἢ τοιήδε. θεοὺς δὲ σέβειν δεῖ ἐς εὐελπιστίην εὐδαιμονίης, νόμοισί τε καὶ θεσμοῖσι πειθομένην πατρίοισι. μετὰ δὲ τούτους μυθεῖομαι [τοὺς θεοὺς] γονέας τιμᾶν καὶ σέβειν· οὔτοι γὰρ ἴσα θεοῖσι πάντα πέλουσι καὶ πρήσσουσι τοῖς ἐγγόνιοισι. πρὸς δὲ τὸν ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς ζῶειν ὧδε δεῖ νομίμως καὶ κρηγύως, μηδὲν ἐννεωμένην ἰδίῃ, ἀλλ' εὐνήν τηρεῦσαν καὶ φυλάσσουσαν· ἐν τούτῳ γὰρ ἔστι τὰ ξύμπαντα. φέρειν δὲ χρή τῷ ἀνδρὸς πάντα, κῆν ἀτυχῇ, κῆν ἀμαρτίῃ κατ' ἄγνοιαν ἢ νοῦσον ἢ μέθην, ἢ ἄλλησι γυναιξὶ συγγένηται· ἀνδράσι μὲν γὰρ ἐπιχωρέεται ἀμαρτίῃ αὐτῇ· γυναιξὶ δὲ οὐκοτε, τιμωρίῃ δ' ἐφέστηκεν. σώσασθαι ὦν τὸν νόμον δεῖ καὶ μὴ ζηλοτυπέειν· φέρειν δὲ καὶ ὀργὴν καὶ φειδωλίην καὶ μεμψιμοιρίην καὶ ζηλοτυπίην καὶ κακηγορίην καὶ ἦν τι ἄλλο ἔχη ἐκ φύσιος, καὶ τούτῳ θήσεται πάντα ὅκως φίλον ἔστιν αὐτέῳ σωφρονέουσα. γυνὴ γὰρ ἀνδρὶ φίλη οὖσα καὶ τάνδρὸς πρήσσουσα κρηγύως, ἀρμονίη ὑπάρχει, καὶ οἶκον τὸν ξύμπαντα φιλεῖ καὶ τοὺς θύρηθεν εὐνόους τῇ οἰκίῃ ποιεεί· ἐπὶν δὲ μὴ φιλή, οὔτε οἶκον οὔτε παῖδας τοὺς ἐωυτῆς οὔτε θεράποντας οὔτε οὐσίην ἡντιναῶν ἐθέλει σῶαν ἐσιδέειν, φθορὴν δὲ πᾶσαν ἀρεῖται καὶ εὐχεται εἶναι, ὡς πολεμίῃ ἐοῦσα, καὶ τὸν ἄνδρα εὐχεται τεθνάναι ὡς ἐχθρόν, ὅπως ἄλλοισιν ὁμωρέη, καὶ ὀκόσοι ἀνδάνουσι τουτέῳ ἐχθαίρει. ἀρμονίην δὲ αὐτὴν ὧδε δοκέω, εἰ πλεῖος τελέθει φρονήσιός τε καὶ σωφροσύνης.

Zira vücut sadece üşümemeye ve edep açısından çıplak olmamaya ihtiyaç duyar, başka hiçbir şeye değil. İnsanların görüşü ise cahillikleri eşliğinde anlamsız ve gereksiz şeyler peşine takılır. Bu sebeple düzgün bir kadın altın ya da Hint taşı veya başka diyardan gelen taşları takmayacak, saçlarını çeşitli yöntemlerle örmeyecek, Arap parfümleri sıkmayacak, yüzünü beyaza ya da (yanaklarını) kırmızıya, kaş ve kirpiklerini siyaha boyamayacak, kır düşmüş saçlarını boyayarak yapaylığa bürünmeyecek; ayrıca sık sık da yıkanmayacaktır. Bunların peşinden gittiği takdirde kadın aşırılığının hayranı olur. İffetli kadınlara bunlar sayesinde değil de, bilgelikten gelen güzellik hoş gelir. Asil bir soydan gelmenin, zengin olmanın, büyük bir şehirde doğmanın, ayrıca seçkin ve kral soyundan erkeklerin itibar ve sevgisine sahip olmanın elzem şeyler olduklarını düşünmesin. Zira eğer böyle biriye zaten üzülmez, ama böyle biri değilse, arzulasa da bunu sağlayamaz. Bunlar olmadan da akıllı bir kadının yaşamasına engel yoktur. Payına düşen şeyler yetersiz bile olsa ruhu, büyük ve hayran olunası şeylerin peşinde asla koşmasın, tersine onlardan kaçsın. Zira bunlar mutsuzluğa sürükleyerek yardımcı olmaktansa, zarar verirler. İhanet, haset ve çekememezlik bunlarla öylesine bir aradadır ki, böyle bir kadın huzurlu olamaz. Düzgün bir kadının mutlu olma umudu için hem atalardan kalma yasalara hem de geleneklere uyararak tanrılara saygı göstermesi gerekir. Bunlardan sonra ebeveynlerini sayması ve onlara hürmet etmesi gerektiğini söylerim. Çünkü onlar tanrılara her bakımdan eşdeğerdirler ve sonraki kuşaklar için onlarla benzer bir şekilde hareket ederler. Kadının, kendi şahsını hiçbir şekilde düşünmeyip, sadece evlilik döşөгünü koruyup kollayarak, yasalara bağlı ve yararlı biri olacak şekilde eşi için yaşaması gerekir. Zira diğer her şey buna bağlıdır. Bir kadının, eşi başarısız olsa bile, cehaleti, hastalığı ya da sarhoşluğu yüzünden hataya düşse veya başka kadınlarla ilişkisi dahi olsa eşinin dertlerine ortak olması gerekir. Zira bu hata erkekler için hoş görülebilir, kadınlar için ise asla, üstelik ceza getirir. Bu nedenle ahlaklı bir kadının yasaları gözetmesi ve erkeklere imrenmemesi gerekir. Ve eşinin öfkesine, cimrilіğine, suçlamasına, kıskançlığına, onun doğası gereği sahip olduğu başka yönüne katlanması gerekir. İffetli davrandığında her şeyi ona hoş olacak hale getirecektir. Kadın eşini sever ve eşine karşı namuslu bir şekilde davranırsa, düzgün bir kadın olur. Bütün hanesini sever ve dışardan gelenleri hanesi için iyi niyetli kılırsa düzgün bir kadın olur. Buna karşın eşini sevmediği zaman ise, ne evini ne kendi çocuklarını ne hizmetçilerini ne de mülkünü sapasağlam görmek ister. Sanki düşmanmış gibi tam bir yıkım olması için beddua eder. Başka erkeklerle beraber olabilmek için sanki düşmanının ölmesini ister gibi eşinin ölmesini ister ve ona yardım edenlere de kin duyar. Eğer erkek düşünceli ve namuslu biri olursa, kadının da bu şekilde uyumlu olacağını düşünüyorum.

οὐ γὰρ μόνον ὠφελήσει τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ συγγενέας καὶ δούλους καὶ τὴν οἰκίην ζύμπασαν, ἐν ἧ καὶ κτήματα καὶ φίλοι πολιῆται τε καὶ ξένοι εἰσί· καὶ ἀπεριεργίῃ τὸ σκῆνος διάξει τουτέων, λεσχαίνουσά τε καὶ ἀκούουσα καλά, καὶ ἀκολουθέουσά τε αὐτέφ καθ' ὁμοδοξίην τῆς ξυνῆς βιοτῆς, καὶ οἷς ἐκεῖνος αὔξει ξυγγενέσι τε καὶ φιλοισι ξυνομαρ τέουσα, καὶ ταῦτὰ ἡγεομένη γλυκέα τε καὶ πικρὰ τῶνδρί, ἦν μὴ ἀναρμόνιος εἰς τὸ πᾶν ἔη.

Stobaios, Anthologium, IV. 25. 50:

Περικτιόνης Πυθαγορείας ἐκ τοῦ Περί γυναικὸς ἀρμονίας.

Οὔτε λέξαι δεῖ κακὸν γονέας οὔτε ἔρξαι, πείθεσθαι δὲ <ἐν> σμικροῖσι τε καὶ μεγάλοισι γονεῦσιν, ἐν πάσῃ δὲ ψυχῆς τε καὶ σώματος τύχῃ καὶ τῶν <ἔσωθεν καὶ τῶν> ἔξωθεν, καὶ ἐν τε εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ, καὶ ὑγιείῃ <καὶ νούσῳ>, καὶ πλούτῳ καὶ ἀπορίῃ, καὶ δόξῃ καὶ ἀδοξίῃ, καὶ ιδιώτῃσι καὶ ἄρχουσιν, ὁμουρέειν δεῖ καὶ φεύγειν μηδέποτε, πείθεσθαι δὲ μονονουκί καὶ μανίῃ· πεπνυμένα γὰρ ταῦτα καὶ κρήγυα τοῖσιν εὐσεβέσιν. εἰ δὲ τις γονέας ὑπερφρονέοι ἐν ιδέῃ κακῶν ἡτινῶν, ταύτῃ καὶ ζώσῃ καὶ θανούσῃ ἁμαρτία παρὰ θεοῖσι γράφεται, ὑπὸ τε ἀνθρώπων μισέεται, καὶ ὑπὸ γῆν μετὰ τῶν ἀσεβῶν ἐν τουτέων τῷ χώρῳ δι' αἰῶνος κακοῖσι ἰαπτομένη ὑπὸ δίκης καὶ τῶν ἔνερθε θεῶν, οἱ τούτων ἐπίσκοποι ἐτάγησαν τῶν πρηγμάτων. θεῖη γὰρ καὶ καλὴ ὄψις γονέων, καὶ ἡ τουτέων ὄπισ καὶ θεραπεία, ὀκόση οὐδὲ ἡλίου οὐδὲ πάντων ἄστρων, τὰ οὐρανὸς ἐναψάμενος ἀμφιχο ρεύει, καὶ εἴ τι ἄλλο δοκέει τις χρῆμα μέζον εἶναι ἐόντων κατὰ θεωρίην. δοκέω δὲ μη<δὲ> θεοὺς <δυσ>φορέειν, ὀκότε τοῦτο ὀρέωσι γιγνόμενον. καὶ ζῶντας ὧν καὶ ἀποιχομένους σέβειν χρῆ καὶ μηδέποτε ἀντιλεσχαίνειν, ἀλλ' ἦν καὶ ἀγνωμονέωσι νούσῳ ἢ ἀπάτῃ παρηγορεῖν καὶ διδάσκειν, ἐχθεύειν δὲ μηδαμῆ. μέζον γὰρ ἁμαρτίῃ καὶ ἀδικίῃ ἀνθρώπων οὐκ ἂν γένοιτο ἢ ἐς πατέρας ἀσεβεῖν.

Çünkü kadın yalnızca eşine değil, aynı zamanda çocuklarına, akrabalarına, kölelerine ve içinde mallarıyla, hemşerisi ya da yabancı dostlarının bulunduğu hanesine yararlı olur. Eğer her hususta düzgün bir eş olacaksa, güzel şeyleri dile getirip duyarak, ortak yaşamları hakkında tam bir fikir birliğiyle eşine biat ederek, kocasının övdüğü ve yücelttiği akrabaları ve dostlarına uyum sağlayarak ve kocasıyla aynı şeyleri tatlı ve acı bulacaktır. Aksi halde o tamamıyla düzensiz olacaktır

Stobaios, Anthologium, IV. 25. 50:

Pythagorasçı Periktione'nin Kadının Düzeni Hakkındaki Metninden.

Kadının ebeveynlerine kötü şeyler söylememesi ve yapmaması gerekir. Aksine ister büyük ister küçük meseleler olsun onlara itaat etmek, hem ruhunun hem de bedeninin hanenin içi ya da dışındaki başına gelen her koşulda, barışta ve savaşta, sağlıkta ve hastalıkta, varlıkta ve yoklukta, başarıda ve başarısızlıkta, ebeveynleri ister özel şahıs ister devlet görevlisi olsun yanlarında olmak ve onları asla terk etmemek, akıl sağlıkları yerinde olmadıkları zamanlarda bile onlara itaat etmek gerekir. Zira bunlar dindar insanlar için onurlu ve akıllıca davranışlardır. Eğer bir kadın herhangi bir tür kötülükle ebeveynlerini hor görürse, bu kadın için yaşarken de öldükten sonra da tanrıların nezdinde ona günah kaydedilecektir. İnsanlar ondan nefret eder ve bu kadın bu tür işlerin denetçisi olarak atanan yer altı tanrılarının adaleti uyarınca dinsizlerle birlikte kötülükler için sonsuza kadar yer altına gönderilir. Zira ebeveynlerin nazarı tanrısal ve güzeldir. Aynı zamanda onlara gösterilen hürmet ve bakım da öyledir. Bu nazarla ne güneşin ne de gökyüzünün kuşatıp etraflarında dans ettiği yıldızların görüşü denktir. Aksi takdirde kim mülahazaya uygun bir şekilde elde edilenlerden daha büyük bir kazanç tasavvur edebilir. Bunun gerçekleştiğini gördüklerinde tanrıların öfkelenmediğini düşünüyorum. Bu nedenle onlara yaşarken de göçüp gittiklerinde de hürmet etmek ve hiçbir zaman aleyhlerinde konuşmamak, tersine hastalıkta ya da kandır macadan dolayı mantıksız davrandıklarında bile onlara öğüt vermek ve onlara öğretmek, hiçbir suretle onlara kin beslememek gerekir. İnsanlar arasında büyüklerine hürmet göstermemekten daha büyük bir kabahat ve haksızlık olamaz.